



Vastaus Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

VD/8490/00.02.00.03/2024

KK/LT/VT/EJ/LT/PH/VT

Antero Eerola sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt esityksen siitä, että yläkoululaisten eli 7.-9-luokkalaisten koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin, aikaisintaan kello 9.00.

Nuorten edustajat perustelevat tätä kouluterveyskyselyn tietoihin, joiden mukaan 8.–9. luokkien tytöistä peräti kolmannes ja pojista 16 prosenttia kärsii koulu-uupumuksesta. Nuorisovaltuusto katsoo, että uupumuksen voitaisiin lieventää, mikäli koulupäivät alkaisivat nykyistä myöhemmin. Samalla myöhästymiset oppitunneilta vähenisivät.

On arvioitu, että jopa puolet nuorista nukkuisi liian vähän suhteessa unen tarpeeseen. Samaa ongelmaa esiintyy myös aikuisväestöllä. Useimmiten taustalla on liian myöhäinen nukkumaanmeno aika etenkin arkisin. Pitkään jatkuneella univajeella on merkittäviä terveyshaittoja.

Koulupäivien aloittaminen myöhemmin tuskin ratkaisee tätä ongelmaa. Olettaa voi kuitenkin, että sillä voitaisiin lieventää uupumukseen liittyviä oireita. Koulun nykyistä myöhäisempi aloitus vastaisi myös paremmin nykynuorten todellisuutta. Suomi ei ole enää agraariyhteiskunta, jossa mahdollisimman aikainen herääminen on välttämättömyys maatalon töiden hoitamiseksi.

Ainakin myöhempää koulun aloittamista voitaisiin kokeilla.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki kokeilee nykyistä myöhempää koulun alkamisajankohtaa muutamassa yläkoulun kouluissa esimerkiksi syyslukukauden 2025 alusta lukien.”

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024 § 43

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Jaamme huolenne univajeesta ja uupumuksesta. Vantaa kaupungin digiohjeistus ja laitteiden sulku öisin pyrkivät osaltaan siihen, että nuori saisi nukuttua tarpeeksi.



Selvitimme asiaa yläkoulujen rehtoreilta ja he totesivat, että joissakin kouluissa ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.20 tai 8.30, mikä on koettu hyväksi ratkaisuksi ja se on tukenut nuorisovaltuuston esittämällä tavalla nuorten jaksamista. Rehtorien kokemusten mukaan koulun alkamisajankohdan myöhentäminen on hetkellisesti vähentänyt myöhästelyä, muttei pitkällä aikavälillä. Myöhäisempi koulun aloitus ei välttämättä ratkaise nuorten väsymystä, vaan saattaisi johtaa entistä myöhäisempiin nukkumaanmenoaikoihin. Myöhäisempi aloitus tarkoittaisi myös myöhempää koulun päättymistä, mikä aiheuttaisi haasteita harrastusten ja muiden menojen vuoksi.

Lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Myös oman äidinkielen opetustunnit alkaisivat aiempaa myöhemmin. Tunnit tulisi jakautua tasaisesti eri päiville.

Koulun työjärjestysten laadinnassa tulee huomioida myös kaikkien koulun muiden ammattiryhmien kuten oppilashuollon, iltapäivätoiminnan, harrastustoiminnan sekä siistijöiden, vartijoiden ja keittiöhenkilökunnan kanssa. Yhtenäiskouluissa kaksoiskelpoisten opettajien opetusvelvollisuuden järjestämistä koskevat oheistukset ohjaavat myös työjärjestyksiä.

Edellä mainituista syistä johtuen Vantaan kaupunki ei ole nähnyt perustetta lähteä kokeilemaan koulun aloitusta klo 9.00 yläkouluissa. Voimme kuitenkin kannustaa ja suositella, mikäli mahdollista, huomioimaan tämän työjärjestysten laadinnassa. Kannustamme myös keräämään kokemuksia kouluilta, joissa opetus alkaa klo 8.20 tai klo 8.30 ja hyödyntämään niitä mahdollisuuksien mukaan.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 § 18

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 15 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Vantaan perusopetuksen palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kuutoskuntien vastaukset

Saimme vastaukset kolmelta kuutoskunnalta, Espoosta, Helsingistä ja Turusta.

Espoossa vastaava aloite on työn alla. Helsingissä on tehty vuonna 2018 aloite kahdeksan aamuista luopumisesta. Tuolloin päädyttiin siihen ratkaisuun, että kaikkien koulujen oli kysyttävä oppilailta ja huoltajilta heidän mielipidettään koulupäivän aloituksen myöhentämisestä. Pääasiassa oppilaat ja huoltajat eivät kannattaneet ainakaan isompaa myöhentämistä, koska tämä aiheuttaisi koulupäivien pidentymisen toisesta päästä. Kouluille jätettiin päätösvalta koulupäivän aloituksen ajankohdasta oppilaiden ja huoltajien kuulemisen pohjalta. Viimeistään tuossa yhteydessä suurin osa kouluista päätyi aloittamaan koulupäivänsä klo 8.15 tai klo 8.30, mutta muutama koulu aloittaa edelleen klo 8.00 ja



muutama klo 9.00. Helsingissä on tehty uusi aloite asiasta vuonna 2024 ja vastauksessa todettiin, että koulun alkamisajankohta päätetään edelleen koulukohtaisesti.

Turussa tehtiin aloite syksyllä 2024 kahdeksan aamuista luopumisista. Siellä teetettiin oppilaskysely ja opettajakysely. Oppilaista alle viidesosa koki, että koulun alkaminen joka päivä aikaisintaan kello 9.00 olisi hyvä asia. Opettajien vastauksissa korostui, että koulun alkamisajankohdan vaihtelu eri päivinä kello 8.00 ja kello 9.00 on toimivaa. Vastauksessa todettiin, että kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa ei pidetä perusteltuna, että koulutyön alkamisesta päätettäisiin keskitetysti, koska olosuhteet kaupungin eri osissa vaihtelevat melkoisesti.

Koulujen vastaukset

Saimme vastaukset kaikista ylä- ja yhtenäiskoulusta liittyen yläkouluikäisten koulun aloittamiseen klo 9.00. Yhdessä ylä- ja yhtenäiskoulussa yläkouluikäisillä koulu ei ala tasan kello 8.00, vaan kello 8.10–8.30 välillä. Vantaalla on 8 yläkoulua ja 12 yhtenäiskoulua.

Suurimmassa osassa kouluista koulu alkaa 8.20 tai 8.30. Tosiasiassa yläkouluikäisten oppilaiden koulu alkaa eri päivinä eri aikaan, joskus myös klo 9.00 tai klo 10.00.

Useissa kouluissa koulujen alkamisajankohtaa on pohdittu yhdessä oppilaiden, opettajien ja huoltajien kanssa. Pohdinnoissa huomattiin, että oppilaiden harrastukset alkavat yhä aikaisemmin iltapäivisin, joten koulupäivän venyttäminen iltapäivästä on hankalaa.

Suurimmassa osassa vantaalaisista ylä- ja yhtenäiskouluista koulumatkat ovat lyhyet, joten kello 8.10 alkaminen on oppilaista sopivaa niissä kouluissa, joissa se silloin alkaa. Lisäksi vantaalaisista oppilaista moni osallistuu perusopetusta täydentävään oman äidinkielen opetukseen, joka toteutuu oppituntien jälkeen. Koulujen myöhäisempi ajankohta vaikuttaisi myös näihin järjestelyihin.

Lisäksi esiin nousi tärkeä näkökulma siitä, että koululounas syödään melko aikaisin. Oppilailla on hyvä olla mahdollisuus syödä ennen harrastuksia.

Niin kuin edellisessä vastauksessamme totesimme, lukujärjestysten laatiminen on haastavaa suurissa kouluissa. Tavoitteena on kohtuullinen työpäivä sekä oppilaille että opettajille. Yläkoululaisilla on 30 oppituntia viikossa, mikä tarkoittaa keskimäärin kuuden tunnin koulupäivää. Jos koulupäivä alkaisi klo 9.00, joidenkin päivien päättymisaika venyisi klo 16.30 asti. Edellä olemme kuvanneet, että tämä toisi haasteita oman äidinkielen opetustuntien alkamiseen ja nuorten harrastustoimintaan. Kuulimme kaikkia ylä- ja yhtenäiskoulujen rehtoreita asiassa. Rehtorit kertoivat kantansa hyvin perusteellisesti.

Loppuyhteenveto:

Suomenkielisen perusopetuksen palvelualue ei suosittele, että koulujen alkamisajankohta määritellään keskitetysti. Suosittelemme, että jokaisella koululle annetaan itsenäinen mahdollisuus edelleen päättää omasta koulutyön aikataulustaan yhdessä oppilaiden ja opettajien kanssa.



Kaupunginhallitus 11.8.2025 § 30

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 15 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja,
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että SDP:n kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunginhallituksen jäsenet Demiri ja Niikko yhtyivät:

”Vaikka perusopetuksen palvelualue ei suosittele koulujen alkamisajankohdan määrittelemistä keskitetysti, niin toivomme yläkoululaisten koulupäivän alkavan aikaisintaan klo 9.00 aina silloin, kun se on mahdollista.”

Liitteet:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 15 muun valtuutetun aloite yhdeksältä alkavan koulupäivän kokeilu Vantaan yläkouluissa

Täytäntöönpano: lakiasiat- ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

opetustoimen suunnittelija Pia Hakkari, puh. +358 40 562 6962, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

opetustoimen asiantuntija Lotte Koivulainen, puh. +358 40 576 9241, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)